

MEMO

Aan/Vergadering: Commissie Waterveiligheid
Van: College van Dijkgraaf en Heemraden
Datum: 15 april 2025
Onderwerp: Ontwikkelingen rondom dijkversterking Neder-Betuwe

Kennis te nemen van

1. De ontwikkelingen rondom de dijkversterking Neder-Betuwe
2. De achtergrond van de kostenontwikkeling beschreven in het rapport 'Analyse kostenontwikkeling Neder-Betuwe'
3. De voorgestelde oplossingsrichting in de vorm van een budgetverschuiving binnen het programma HWBP van dijkversterking Sprok-Sterrenschans-Heteren naar dijkversterking Neder-Betuwe

Inleiding

In de commissievergadering van 24 maart jl. heeft heemraad Van 't Pad, naar aanleiding van de voortgangsrapportage HWBP, aan u gemeld dat er een kostenstijging bij Neder-Betuwe is geconstateerd. Op dat moment is aangegeven dat onderzocht werd wat de oorzaken hiervan waren, hoe dit - in overleg met de programmadirectie – opgelost kan worden en dat u hierover in de eerstvolgende commissie geïnformeerd wordt. Met dit memo en het onderliggend rapport wordt invulling gegeven aan die toezegging.

Kostenstijging

In de meerjarenraming, die in de zomer van 2024 is opgesteld voor de begroting van 2025, is gerekend met een bedrag van 334 miljoen euro voor de realisatiefase van Neder-Betuwe. In de voorlopige ramingen is dit bedrag toegenomen tot 512 miljoen euro. Deze toename vloeit voort uit een aantal ontwikkelingen die hieronder staan opgesomd. In het rapport kostenontwikkeling Neder-Betuwe en vervolgaanpak, dat als bijlage bij deze memo zit, wordt uitgebreid ingegaan op de ontwikkelingen die hebben gezorgd voor deze toename.

Oorzaken kostenstijging

Bij een dijkversterking wordt er gefaseerd toegewerkt naar de realisatie en vindt er voorbereidend onderzoek plaats. In deze fases, de voorverkenning, verkenning en planuitwerking, worden de scope en opgave van een dijkversterkingsproject steeds gedetailleerder in beeld gebracht. Door het toenemende detailniveau, ontstaan er (nieuwe) inzichten die uiteindelijk gevolgen hebben voor de realisatiefase en de kosten van deze fase.

Zandscheggen en macrostabiliteit

Bij het nader uitwerken van de versterkingsopgave is gebleken dat op veel meer plekken dan vooraf gedacht zandscheggen, een zandlaagconstructie, in de dijk zijn verwerkt. Deze zandscheggen moeten ofwel onderhouden worden zodat ze in de toekomst effectief blijven, ofwel verwijderd worden. Daarnaast is gebleken dat de macrostabiliteit van de dijk vereist dat er op veel grotere lengte gebruik gemaakt moet worden van constructies in plaats van grondoplossingen.

Bebouwing, schades en aanbrengwijze

De bebouwing langs de dijk kenmerkt zich door haar lintbebouwing: er is relatief veel bebouwing verspreid over een groot deel van de lengte van de dijk. Bij de versterkingswerkzaamheden worden om de opstallen denkbeeldige cirkels getrokken waarbinnen trillingen tot een minimum beperkt worden. Dit maakt dat de damwanden op deze plekken gedrukt en niet getrild mogen worden, wat meer tijd kost. Daarnaast moet gebruik gemaakt worden van zwaardere damwanden door de wijze en plaats van inbrengen.

Beperkende diersoorten

Uit het ecologisch onderzoek is gebleken dat er, meer dan bij andere dijkversterkingen aan de noordzijde van de Waal, beschermde diersoorten aanwezig zijn. Dit zorgt ervoor dat er op nog meer plaatsen damwanden gedrukt in plaats van getrild moeten worden. En vanwege het broedseizoen is de periode waarin dit kan korter. Dit zorgt voor een langere uitvoeringsfase.

Reflectie en geleerde lessen

Er is in beeld gebracht hoe de kosten in het project Neder-Betuwe zich hebben ontwikkeld, op welk moment en met welke informatie inschattingen zijn gemaakt. Deze reflectie wordt in bijgaand rapport vervolgens vertaald naar geleerde lessen.

Financiële consequenties en oplossing

Door de toegenomen kosten moet de HWBP-programmering worden bijgesteld. Vanwege het feit dat er nog geen definitief besluit is genomen omtrent de 2,5 miljard euro extra budget, en de bestuurlijke gevoeligheid van het schuiven met budgetten tussen waterschappen, moet de extra benodigde financiële ruimte gevonden worden binnen het portfolio van WSRL. Op dit moment heeft WSRL naast Neder-Betuwe één ander project dat op de programmering is opgenomen en nog niet in de realisatiefase zit, en dat is de dijkversterking Sprok-Sterreschans-Heteren (SSH). SSH staat op het punt om de voorverkenning af te ronden en de voorverkenning in te gaan. Dit betekent dat er nog een paar jaar te gaan zijn voordat in dat project de realisatiefase start. In nauw overleg met de programmadirectie is daarom voorgesteld om een deel van het toegekende budget voor SSH op de programmering aan te wenden voor de programmering van Neder-Betuwe.

Omdat de uitgaven voor Neder-Betuwe zich pas na 2030 zullen voordoen en daarmee buiten de planperiode van de voorjaarsnota valt, is er op dit moment geen financieel besluit nodig. De financiële consequenties van deze budgetverschuiving zullen opgenomen worden in de afzonderlijke ramingen van beide projecten.

Vervolg

Na de zomer zal er een kredietaanvraag voor de realisatiefase van Neder-Betuwe aan het Algemeen Bestuur worden voorgelegd. In deze kredietaanvraag zullen de ontwikkelingen verwerkt zijn. Aan het eind van het jaar komt het landelijk HWBP met een ontwerpprogrammering. In onze reactie daarop zullen we onverminderd inblijven zetten op het opnemen van SSH in de nieuwe programmeringsronde.

Bijlage

Rapport kostenontwikkeling Neder-Betuwe en vervolgaanpak

Dijkversterking Neder-Betuwe

toelichting op ontwikkelingen
t.b.v. Commissie Waterveiligheid WSRL

2 juni 2025

Waterschap
Rivierenland

*sterke dijken
schoon water*

Inhoudsopgave

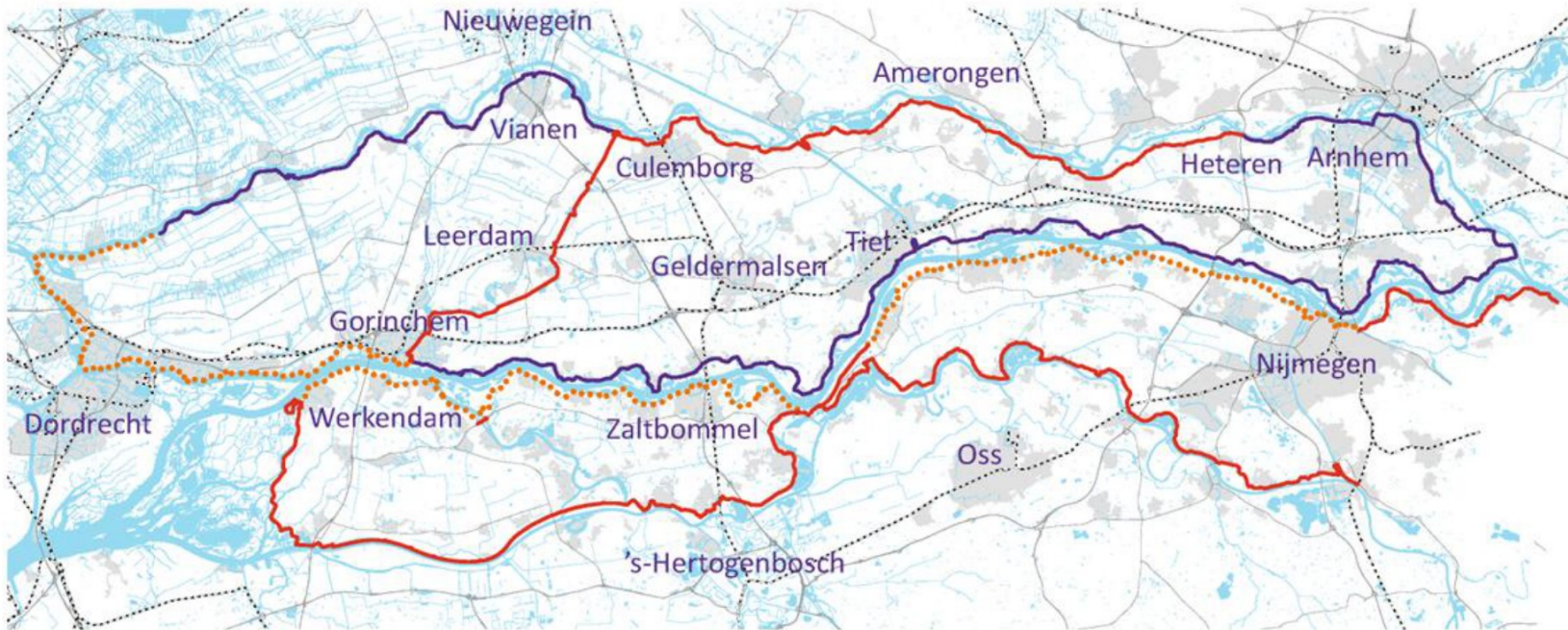
1. Situatie in het kort
 2. Project Dijkversterking Neder-Betuwe (NeBe)
 3. Proces HWBP-projecten; waar staan we nu met het project NeBe?
 4. Analyse en oorzaken kostenontwikkeling NeBe
 5. Reflectie en geleerde lessen
 6. Hoe verder in besluiten NeBe?
-
- A large, solid yellow shape that starts as a thin wedge at the bottom left and expands diagonally upwards to the right, filling the bottom right corner of the slide.

1. Situatie in het kort

- Planuitwerkingsfase van het project Dijkversterking Neder-Betuwe (NeBe) is nagenoeg gereed
- bodemonderzoeken klaar
- vergunningverlening, conditionering en “voorbereidende uitvoerende werkzaamheden” liggen op schema
- stijging kostenraming NeBe;
subsiadiabele kosten HWBP van 334 mio EURO (prijspeil Q4 2023) naar 512 mio EURO (prijspeil Q4 2024)
- subsidie voor Realisatiefase NeBe wordt door landelijk HWBP goedgekeurd

2. HWBP-opgave WSRL tot 2050

Legenda

- Huidig programma
- Traject voor voortrollend ontwerpprogramma volgende fase
- Resterende dijkversterkingsopgave tot aan 2050

2. Dijkversterking Neder-Betuwe

Dijkversterking Neder-Betuwe	
• Scope: 20,2 kilometer	
• Opgave: hoogte, piping en stabiliteit	
• Kernen: IJzendoorn, Ochten en Dodewaard	
• Mijlpalen: 2023: vaststelling dijkversterkingsplan; 2025: start uitvoering; 2031: dijk veilig	

Projectkosten realisatiefase (inclusief btw, prijspeil 01-10-24)	
• Subsidieabel	€ 511 miljoen
• Niet-subsidieabel	
Anti-graverij voorzieningen	€ 7 miljoen
• Gebiedsontwikkeling Veerhaven Ochten	€ 11 miljoen
• 80 km Gastvrije Waaldijk	€ 3 miljoen
	€ 532 miljoen

Dekker, IJzendoorn

Evacuatie 1995

Kerncentrale in Dodewaard

De Beijer in Dodewaard

Overnachtingshaven, IJzendoorn

Uiterwaarden

De continuïteit van zandwinningsschermen en bedrijvigheid in de uiterwaarden beperkt de uitvoeringsmogelijkheden en stelt hoge eisen aan de buitendijkse bereikbaarheid en de te nemen veiligheidsmaatregelen.

Waal

De Waal is grillig, ongereemd, wordt druk bevaren en is voortdurend in beweging. De grote hoofdaanvoer van rivierwater zorgt regelmatig voor hoogwater.

Techniek

Bij de acute versterking van de dijk na het hoge water en de groot-scheepse evacuatie van 1995 is op dit traject relatief veel zand gebruikt, in plaats van klei, zoals elders langs de Waal. De macrostabiliteit van de dijk en de anti-graverij maatregelen vragen de toepassing van relatief veel constructies.

Zero-emissie

Op de weg naar emissieloze projecten in 2030, zet het project met een verwachte reductie van circa 70% een forse stap en investeert in de daarvoor benodigde laad-infrastructuur.

Ecologie

Uit de inventarisatie van flora & fauna blijkt dat er veel beschermde diersoorten aanwezig zijn. De ecologische randvoorwaarden beperken de uitvoeringsmethodiek en doorlooptijd.

Schadebeleid

Als de werkzaamheden schade aan eigendom veroorzaken, neemt Waterschap Rivierenland de bewijslast daarvoor over. De bewoners van de vele honderden woningen langs de dijk mogen rekenen op een vlotte schade-afwikkeling.

Opbrengsten

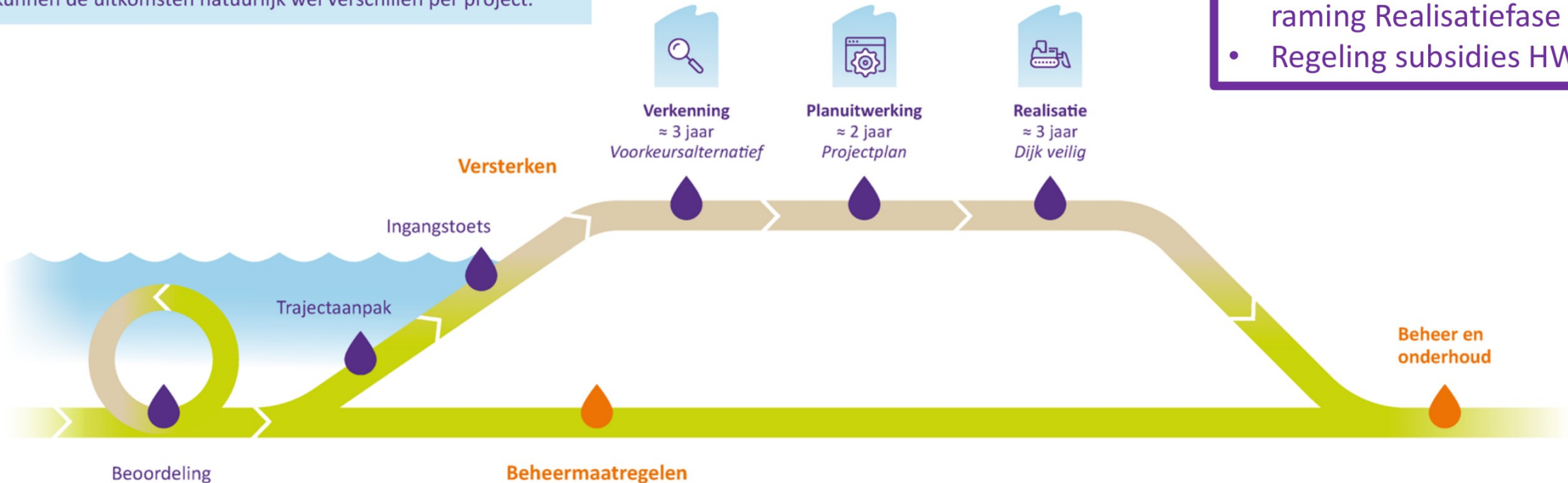
1 De investering in externe stikstofrechten van 3300 kg NOx-uitstoot per jaar komt na realisatie van de dijk beschikbaar voor andere maatschappelijke doelen.

2 De buitendijkse gebiedsontwikkeling Veerhaven Ochten is gericht op de ontwikkeling van een recreatief attractiepunt met de aanleg van een KRW-geul.

3 De partners in Gastvrije Waaldijk investeren in een rustige, eenduidige inrichting van de dijk als basis voor de lokale beleving van het landschap en de dorpsfronten.

3. Proces Dijkversterkingsprojecten HWBP; Waar staan we nu met NeBe?

De dijkversterkingsprojecten volgen hetzelfde proces, dat gebaseerd is op de MIRT-systematiek (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport). De fasering, te volgen procedures en te leveren eindproducten zijn nauwkeurig omschreven. Hoewel de werkwijze voor alle projecten gelijk is, kunnen de uitkomsten natuurlijk wel verschillen per project.

Relevant voor NeBe:

- besluiten in bestuur WSRL
- 2 fasenaanpak met aannemer
- belang WSRL = trefzekere raming Realisatiefase
- Regeling subsidies HWBP

3. Kostenontwikkeling NeBe

- Verkenningfase → Voorkeursalternatief = ruimtebeslag + keuze voor technische oplossing → SSK VKA
- Planuitwerkingsfase → planologisch besluit + vergunbaar ontwerp + aanbesteding Werk + Definitief Ontwerp + SSK REA-fase
- SSK-raming REA-fase NeBe vanuit Ontwerploop 1 (OL1):
 - uitgangspunt Begroting WSRL 2025 en programmering van landelijke alliantie HWBP 2025-2036;
 - realisatiefase DV NeBe = 334 mio EURO (prijspeil Q4 2023) en is opgebouwd uit 293 mio EURO voor de Dijkversterking + 41 mio EURO voor “ZE”. Betreft hier dan de Subsidiabele kosten HWBP.
- SSK-raming REA-fase NeBe van Ontwerploop 2 (OL2):
 - realisatiefase DV NeBe = 512 mio EURO (prijspeil Q4 2024) en is opgebouwd uit 471 mio EURO voor de Dijkversterking + 41 mio EURO voor “ZE” (nog niet geactualiseerd). Betreft hier dan de Subsidiabele kosten HWBP.
- SSK-raming REA-fase NeBe van Ontwerploop 3 = input voor de subsidie aanvraag REA-fase NeBe bij landelijk HWBP

4. Analyse en oorzaken kostenontwikkeling NeBe

- A. Referenties subsidieaanvragen REA-fase
 - B. Specifieke complexiteit NeBe
 - C. Oorzaken kostenontwikkeling REA-fase; SSK-raming OL1 → OL2
-

4A. Referenties subsidieaanvragen REA-fase

* disclaimer: grove benadering prijsstijging '21/'24

** disclaimer: kostenraming OL2 (eind 2024)

REA	WoS	GoWa	TiWa	NeBe
km	13,3	23,5	19,5	20,1
Jaar subsidieaanvraag	2021	2021	2022	2024
Index 1,3*	224 m€	455 m€	434 m€	471m€ excl. ZE**
€/km (subaanvraag / index)	17	20	22	23**

REA	Meanderende Maas	Krachtige IJsseldijken	Stadsdijken Zwolle
Km	26,6	10	7,5
Subsidieaanvraag	2024	2024	2023
	408 m€	380 m€	252 m€ ex. ZE
m€/km	17	38	34

Overall beeld:

Een vergelijking als deze zegt niet alles. Ieder project is uniek. Iedere subsidieaanvraag is uniek. Met unieke risicoprofielen en (voorwaardelijke) afspraken.

4B. Wat maakt NeBe anders? Veel constructies!

Onderwerpen	WoS 13,3 km	TiWa 19,4 km	GoWa 23,5 km	NeBe 20,2 km
Complexiteit HWBP	Relatief grote opgave / complexiteit	Uitzonderlijk project	Uitzonderlijk project	Relatief grote opgave / complexiteit
KM's constructie	Ca. 11,1 km Stabiliteitsschermen – 1479 m Stabiliteits/Heave combi schermen – 4979 m Heave scherm staal – 204 m Kunststof pipingschermen – 3505 m Kunststof antigraverij schermen – 900 m	Ca. 13,4 km Stabiliteit- en pipingschermer - 6842 m Stabiliteitsschermer - 933 m Kistdam - 800 m Pipingschermer - 1660 m Antigraafscherm - 3200 m	Ca. 13 km Damwand heaveschermer – 3500 m Damwand stabiliteit/heaves - 6500m AGV (schermen/stortsteen) - 3040 m	Ca. 18,5 km Stabiliteit- en pipingschermer – 6352 m Stabiliteitsschermer – 380 m Pipingschermer – 4883 m AGV: 6895 m (scope wordt nog naar beneden bijgesteld)
Doorlooptijden	3,5 jaar	6 jaar	5 jaar	6 jaar

4B. Specifieke complexiteit NeBe

De opgave piping en heave

Vanuit de faalmechanismen bij project NeBe is sprake van relatief veel damwand. Ook voor versterking op macrostabiliteit omdat hier toch al een scherm noodzakelijk was voor STPH. Gezien de ruimte in het gebied hadden we zonder een opgave STPH wellicht meer naar buiten kunnen versterken. Om deze reden wordt ogenschijnlijk veel damwand toegepast in 'landelijk' gebied'.

Bovendien sprake van harde ondergrond – hoge conusweerstand – extra (kostbare) maatregelen.

'Landelijk gebied'

Het gebied lijkt landelijk. Echter feit is dat er honderden woningen langs de dijk staan met vele op- en afritten. Die woningen (en het behoud daarvan) zijn bepalend voor het VKA en wijze van uitvoering. Zeker ook waar het gaat om het scheiden van bouw- en omgevingsverkeer tijdens die uitvoering.

Ecologische maatregelen

Uit de inventarisatie F&F blijken veel beschermde soorten aanwezig in het projectgebied NeBe. Die leiden – via vergunning Wnb soorten/F&F - tot “beperkingen” voor uitvoeringsmethodiek , - wijze en –snelheid. De vele woningen langs de dijk vergen ecologische maatregelen. Of er nu sprake is van een heel dorp of een paar woningen, de maatregelen blijven hetzelfde. Met name de maatregelen t.a.v. vleermuizen (geen damwanden trillen tijdens seizoen april tot september) zijn aanzienlijk. Feit is dat we zonder ecologische maatregelen bijv. tot 2 km damwand meer hadden kunnen trillen i.p.v. drukken.

Zandscheggen en weinig werkruimte

In de jaren 90 is de dijk versterkt met zand. Toen werd nog geen rekening gehouden met overslagdebiet. Om hier mee om te gaan kan je de zandscheggen verwijderen of de damwand in de kruin plaatsen. Veelal blijkt een damwand in de kruin een goedkopere oplossing dan het verwijderen van de grote zandscheggen. Daar komt bij dat we vaak (te) weinig werkruimte hebben gereserveerd in de teen. Uitvoeren van een damwand in de teen is vaak niet (veilig) mogelijk. Ondanks dit gebrek aan werkruimte is een damwand in de kruin sowieso een betere oplossing dan de zandscheg verwijderen.

4C. Oorzaken kostenontwikkeling NeBe

SSK-raming OL1 → OL2

- **prijsstijging**
- **ecologische maatregelen**
- **beperkte ruimte PPWW**
- **impact van hoog/laag water**
- **bodemonderzoek: veel zandscheggen + harde ondergrond**
- **voortschrijdend inzicht**
- **veiligheid en bouwlogistiek**
- **multiplier effect door stapeling van gevolgen ...**

Legenda:

- **paars; nieuwe informatie tijdens PU-fase**
- **oranje; bekende informatie bij start PU-fase**
- **groen; nadere inschatting o.b.v. bestaande kennis**

Oorzaak	Bijdrage (%)
Prijsstijging	5%
Ecologie	38%
Als gevolg van inventarisatie Flora & Fauna	
- meer damwanden in de kruin	
- daardoor zwaardere constructie	
- meer drukken i.p.v. trillen	
- langere doorlooptijd door drukken	
- meer verharding opbreken en vernieuwen (vanwege werken vanaf kruin)	
Beperkte ruimte PPWW	5%
- meer werken vanaf kruin	
Impact hoog / laag water	5%
- nadere analyse 30 jaar statistiek i.p.v. schatting	
Grondwerk	12%
Als gevolg van nader bodemonderzoek:	
- meer zandscheggen vervangen	
- zettingscompensatie en meer tijd bij asverschuiving	
- niet toepasbare grond afvoeren	
Voortschrijdend Inzicht	5%
- meer capaciteit OG / ON (inzet Fte) benodigd	
Veiligheid & bouwlogistiek	15%
- deeltrajecten in hekken	
- bereikbaarheid percelen achterlangs	
- bouwplaatsinrichting (depots, loswal)	
Overig	15%
Totaal	100%

5. Reflectie en geleerde lessen NeBe

- Referentiekader landelijk HWBP: complexiteitsmodel en referentiebedragen geven onvoldoende houvast
- Verbeteren van integrale projectontwikkeling; Kwaliteit (ontwerp/WAT?), planning (HOE?) en kosten gaan hand-in-hand
- Impact vanuit omgeving niet onderschatten; grote impact door nulsituatie, ecologie en veilige uitvoerbaarheid
- Contextgericht kostenramen; onvoldoende trefzekerheid raming REA-fase op basis van VKA
- Tweefasenaanpak heeft onder meer tot doel om de uitvoeringsrisico's al in de PU-fase te reduceren en te komen tot een betrouwbare aanneemsom. Gevolg voor WSRL is een beperkter en acceptabel risicoprofiel v.w.b. financiering HWBP
- Leren als programma HWBP WSRL & alliantie landelijk HWBP
 - delen van ervaringen NeBe binnen WSRL → aanpak en impact resterend programma tot 2050
 - opstellen van “Handreiking contextgericht kostenramen” door PD HWBP i.s.m. HWBP WSRL

6. Hoe verder in besluitvorming NeBe?

- subsidie aanvraag HWBP voor REA-fase NeBe,
incl. financieringsvoorstel WSRL
 - CDH: 5 augustus 2025
- kredietaanvraag REA-fase NeBe
 - AB: 29 september 2025

Kaders	Opdrachtgever / Directieraad	Bestuurlijke begeleidingsgroep	CDH	Commissie Waterveiligheid	Algemeen Bestuur
1) Financiële kaders			A	A	B
2) Beleidskaders			A	A	B
3) Onteigeningsbesluit			A	A	B
4) Ontwerputgangspunten primaire waterkeringen	A		A	A	B
Besluitvorming in projectfasen dijkversterking					
5) Kennisgeving voorgenomen projectbesluit inclusief kennisgeving participatie	A		B		
6) Plan van Aanpak (subsidieaanvraag)	A		B		
7) Integrale scope (incl. meekoppelkansen en Ruimtelijk kwaliteitskader)	A	A	B	A	
8) Bouwstenen-> oplossingsrichtingen-> alternatieven		A	B	A	
9) Notitie Reikwijdte & Detailniveau (MER-procedure)	A	A	B		
10) Voorkeursalternatief (VKA)	A	A	B	A	
11) Ter inzage legging Ontwerp-Projectbesluit Omgevingswet	A	A	B	A	
12) Projectbesluit Omgevingswet	A		B		
13) Oplevering project (vaststellen verantwoordingsbrief)	A		B		

Waterschap
Rivierenland

Vragen?

*sterke dijken
schoon water*

Bezoekadres De Blomboogerd 1, 4003 BX Tiel
Postadres Postbus 599, 4000 AN Tiel
T (0344) 64 90 90 F (0344) 64 90 99
E info@wsrl.nl I www.waterschaprivierenland.nl
Bank IBAN NL93 NWAB 0636 7572 69
BIC NWABNL2G

Aan de minister van Infrastructuur en Waterstaat
T.a.v. minister ing. R. Tieman
Hoogwaterbeschermingsprogramma HWBP
Postbus 2232
3500 GE UTRECHT

Datum:	Uw kenmerk:	Ons kenmerk:	Behandeld door:
22 juli 2025		269160	D. van Hasselt
Onderwerp:			Doorkiesnummer / e-mail:
Subsidieaanvraag realisatiefase HWBP-project 22D Neder-Betuwe			d.van.hasselt@wsrl.nl

Geachte heer minister Tieman,

Hierbij bieden wij u het Plan van Aanpak versie 1.0 van 13 juni 2025 aan voor de realisatiefase van de dijkversterking Neder-Betuwe. Dit project is geprogrammeerd in het HWBP-programma 2025-2036 onder projectcode 22D en projectnummer P1167.

Het dagelijks bestuur van Waterschap Rivierenland heeft op 5 augustus 2025 in haar vergadering ingestemd met dit Plan van Aanpak versie 1.0 van 13 juni 2025 voor de realisatiefase voor het project Neder-Betuwe (incl. de Gastvrije Waaldijk). Wij verzoeken u een beschikking te verlenen met een financiële bijdrage van **€ 466.985.045,-** inclusief BTW (90%, subsidiale projectkosten), op basis van de Subsidieregeling Hoogwaterbescherming 2014 (hierna: de subsidieregeling). Het subsidiebedrag is gebaseerd op de kostenraming SSK-D1.2 met prijspeil januari 2025. Aanvullend is in deze aanvraag ook een bijdrage voor de Gastvrije Waaldijk ten bedrage van **€ 1.971.500,-** inclusief BTW (90%) opgenomen en zijn de projectoverstijgende programmakosten voor 2025 ten bedrage van **€ 2.188.018,-** inclusief BTW (90%) opgenomen.

Het project Neder-Betuwe

Het dijktraject Neder-Betuwe ligt in de Gelderse gemeente Neder-Betuwe, met drie kernen: IJendoorn, Ochten en Dodewaard. De totale lengte is 20,147 kilometer. Binnen de scope zijn geen kunstwerken.

Ten behoeve van de subsidieaanvraag bij het HWBP is een Plan van Aanpak realisatiefase opgesteld. Dit Plan van Aanpak maakt de planning, kosten en risico's voor de realisatiefase van de dijkversterking inzichtelijk. Het Plan van Aanpak beschrijft de vereiste informatie ten behoeve van de subsidieaanvraag met de onderbouwing van een sober en doelmatig ontwerp en de werkzaamheden in de realisatiefase.

Kostenraming

De kostenraming versie D1.2 is een bijlage bij het rapport kostennota waarin de kosten voor de realisatiefase worden onderbouwd. Daarnaast zijn ook de kosten voor het totale project inzichtelijk gemaakt. De onderstaande tabel biedt inzicht in de gevraagde subsidiebijdrage voor de realisatiefase.

Projectkosten	
Werkzaamheden Opdrachtnemer en Opdrachtgever	€ 470.520.722
Kosten Zero-Emissie	€ 63.969.808
Totaal projectkosten	€ 534.490.530
Niet subsidiabele kosten	
Meekoppelkans 1: Gastvrije Waaldijk	€ 3.742.570
Meekoppelkans 2: Veerhaven Ochten (SOK) inclusief hoogwatervrij terrein.	€ 8.304.370
WSRL - Niet subsidiabele kosten (anti-graverij, grondaankopen en B&O)	€ 3.571.318
Totaal niet subsidiabel	€ 15.618.258
Projectkosten subsidiabel (exclusief bijdrage Gastvrije Waaldijk en Programmatische bijdragen)	€ 518.872.272
Bijdrage Gastvrije Waaldijk	
Bijdrage Gastvrije Waaldijk door HWBP (100%)	€ 2.190.556
Programmatische bijdragen	
Subsidiabele programmakosten WSRL (jaar 2025)	€ 2.431.131
Totaal subsidiabele kosten (project + Gastvrije Waaldijk + programmatisch)	€ 523.493.959
Eigen bijdrage waterschap (10% conform subsidieregeling)	€ 52.349.396
Subsidiebijdrage HWBP (90% conform subsidieregeling)	€ 471.144.563
- Projectkosten subsidiabel HWBP	€ 466.985.045
- Subsidiabele kosten GVWD HWBP	€ 1.971.500
- Subsidiabele projectoverstijgende activiteiten WSRL (90%)	€ 2.188.018

Activiteiten en resultaat Realisatiefase

De Realisatiefase bestaat op hoofdlijnen uit de volgende activiteiten en werkzaamheden:

- Uitwerken van het integraal definitief ontwerp (iDO).
- Voorbereiding realisatiefase opstellen uitvoeringsontwerp, werkvoorbereiding, inkoop, onderzoeken, conditionerende activiteiten.
- Realisatiefase waterveilige dijk: inrichten laad- en loslocaties en bouwzones, grondwerk, constructiewerk, inpassings- en inrichtingswerkzaamheden, grondverwerving, werkzaamheden met betrekking tot kabels en leidingen.
- Afronding realisatiefase en overdracht: afronding niet-waterveiligheid gerelateerde werkzaamheden, inrichting en inpassing, oplevering en overdracht.

Het resultaat van de realisatiefase is een versterkte dijk, die weer aan de veiligheidsnormen voldoet.

Conform het Plan van Aanpak zal de overdracht van het werk van de opdrachtnemer aan ons waterschap via de ondertekening van het proces verbaal van oplevering begin 2032 (P50) plaats vinden. Na verwerking van de restpunten is de realisatie afgerond. Uitgaande van afronding van de restpunten in Q2 2032, zal Waterschap Rivierenland zes maanden later het verzoek tot Vaststelling indienen, dat wil zeggen uiterlijk 31 december 2032.

Kansen en optimalisaties Realisatiefase Dijkversterking Neder-Betuwe

Opdrachtgever Waterschap Rivierenland en Opdrachtnemer Dijkalliantie Neder-Betuwe hebben zicht in Fase 1 van de Realisatiefase-fase NeBe ingezet om een integraal definitief ontwerp op te

stellen met daarbij adequate risicobeheersmaatregelen v.w.b. de maakbaarheid en uitvoerbaarheid van dat ontwerp. Voor het gehele project, en zeker voor deeltraject 1 zijn zoveel mogelijk optimalisaties in het ontwerp en de aanpak doorgevoerd. Ondanks dat bijvoorbeeld het percentage risicoreservering is afgenomen in de raming, zijn de totale projectkosten voor de Dijkversterking Neder-Betuwe nog steeds fors. WSRL heeft daarom de inspanningsverplichting om voor de realisatiefase van de Dijkversterking NeBe steeds op zoek te blijven gaan naar kansen en optimalisaties die de totale projectkosten verder reduceren. Concreet betekent dit dat Waterschap Rivierenland zich inzet om de projectkansen NeBe te maximaliseren en de kostenoptimalisaties nastreeft; in z'n algemeenheid en zeker voor de deeltrajecten 2 en 3.

De werkwijze om die kansen en optimalisaties te realiseren is gebaseerd op drie pijlers:

- Verkennen van de haalbaarheid van reeds geïdentificeerde kansen. Dat betreft tenminste:
 - vervallen damwand Reevediep;
 - meer ecologisch onderzoek met als doel: minder drukken en meer trillen van damwanden.
- Het creëren van thematisch gerichte kans- en risicofondsen (KRF-en). De bedoeling van die KRF-en is om in de contractuele samenwerking tussen OG WSRL en ON DNB - vanuit zo'n thema (bijv. Verkorten doorlooptijd realisatiefase/PPI) samen te sturen op kansen en risico's teneinde een positief financieel rendement voor dat thema te behalen. En daarmee dus kosten te reduceren en/of opbrengsten te vergroten. Het surplus (of tekort) in die KRF-en wordt volgens een vooraf bepaalde verdeelsleutel verdeeld tussen OG WSRL en ON DNB.
- VtW's richting opdrachtnemer DNB v.w.b. kansen waarvoor geen gezamenlijke KRF-en zijn opgezet.

Kleine kans groot gevolg

Voor het project willen we graag voor een aantal omstandigheden gebruikmaken van de regeling 'Kleine kans, groot gevolg'. Een KKG-risico is een risico waarvan de kans klein is dat het zich voordoet, maar als het zich voordoet de gevolgen groot zullen zijn. Het voorstel hiervan is opgenomen in het Plan van Aanpak horende bij deze subsidieaanvraag.

In het kort gaat het om de volgende risico's:

- Bovengemiddeld voorkomen laag water op de Waal.
- Bovengemiddeld voorkomen hoog water binnen het projectgebied.
- Ecologische verstoring met gevolg op dijkvakniveau.
- Ecologische verstoring met gevolg op eindmijlpaal.
- Mogelijk effect van grootschalige gebiedsontwikkeling (Gouverneurspolder).
- (Ver)storingen Prins Bernhard Sluizen door dijkwerkzaamheden (met name als gevolg van trillingen).
- Damwand niet op diepte, toepassen Cutter Soilmix-wand (CSM-wand).

Vanuit dit voorstel dient een bedrag van € 23.195.640,28 inclusief BTW (100%)/ € 20.876.076,25 inclusief BTW (90%) in de voorwaardelijke beschikking te worden opgenomen. Deze subsidie wordt uitsluitend uitgekeerd indien hier conform de afspraken reden toe is. Er wordt enkel gebruik gemaakt van dit bedrag als de uitzonderlijke bovenstaande risico's zich voordoen, dan zullen deze aanvullend worden verrekend bij de subsidievaststelling.

Aanvullende bijdrage Gastvrije Waaldijk

Voor het projectoverstijgende project Gastvrije Waaldijk is het aandeel voor project Neder-Betuwe opgenomen in de SSK-raming horende bij deze subsidieaanvraag. Voor de strekkende lengte van 19,715 km wordt nog een aanvullende bijdrage aangevraagd. Conform de afspraak (februari 2021 e-mail met onderwerp: 'Aanpak beschikking GoWa realisatie') financieert het HWBP een **€100.000,-** per kilometer en het subsidiebedrag van HWBP bedraagt op basis daarvan **€ 1.971.500,-**. Om deze subsidie goed te kunnen verwerken, is het omgerekend naar een bedrag van subsidiale kosten van **€ 2.190.556,- incl BTW (100%)**.

Programmatistische bijdragen

Als dekking van de projectoverstijgende programmakosten 2025 wordt in deze subsidieaanvraag een deel van deze kosten als voorschot toegevoegd aan de kostenraming van het project. Het gaat om een bedrag voor subsidiabele kosten van **€ 2.431.131,- inclusief BTW (100%)**. Het subsidiebedrag voor HWBP bedraagt op basis daarvan **€ 2.188.018,- inclusief BTW (90%)**.

Indexering

Conform de subsidieregeling kan het subsidiebedrag geïndexeerd worden op basis van IBOI (Index voor de Bruto Overheidsinvesteringen). We vragen u hierbij om bij vaststelling bovengenoemde indexering toe te passen.

Resultaten Planuitwerkingsfase

De planuitwerkingsfase van dijkversterkingsproject Neder-Betuwe is afgerond. Het Algemeen Bestuur van WSRL heeft op 9 oktober 2023 het Projectplan Waterwet vastgesteld. Het Projectplan Waterwet is op 10 oktober 2023 goedgekeurd door de provincie Gelderland. Een aanvraag voor subsidievaststelling van de deze fase zullen wij separaat aan u toezenden.

Voorschotverlening

Ter uitvoering van het vastgestelde Plan van Aanpak vragen wij u voor het project Neder-Betuwe een voorschot te verlenen conform onderstaand schema dat gebaseerd is op het landelijke ontwerpprogramma HWBP 2026-2037. Om voldoende financiële ruimte te creëren in dat programma kunnen wij instemmen met de (tijdelijke) inzet van (een deel) van de geprogrammeerde middelen voor de Realisatiefase van het project Sprok Sterrenschans Heteren.

Voor 2025 ontvangen wij graag een eerste voorschot van 40 miljoen euro.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.
Hoogachtend,

het college van dijkgraaf en heemraden van Waterschap Rivierenland,

taris-directeur,
k

Drs. T.J.A.M. Cuppen MBA

Ons kenmerk

Pagina 5 van 5

Paraaf:

Bijlagen: Plan van aanpak realisatiefase dijkversterking Neder-Betuwe versie 1.0 waaronder kostennota en SSK-raming

Afschrift: Archief

